

Тернопільський обласний комунальний інститут
післядипломної педагогічної освіти

Методична робота в школі

Бібліографічний покажчик

Упорядник:

Завідувач бібліотеки
Сіньковська І.М.

Тернопіль - 2014

Від упорядника

У сучасних умовах модернізації національної освіти значну роль відіграє система методичної роботи, головною метою якої є не лише надання методичної допомоги педагогічним кадрам у розвитку їхньої професійної майстерності, а й активізація творчого потенціалу кожного педагога

Методична робота – важлива складова педагогічної освіти, що має цілісну систему дій і заходів, орієнтованих на підвищення кваліфікації та професійної майстерності кожного педагогічного працівника, розвиток творчого потенціалу. Розв'язати ці багатопланові завдання можна лише через створення оптимальної системи методичних заходів та надання педагогам прав вільного вибору тих форм, які максимально враховують їхні потреби, запити й інтереси.

Реалізація цієї мети залежить від співпраці організаторів методичної роботи на всіх рівнях – керівників методичної служби, методистів, керівників навчальних закладів та організації з ними ефективних форм методичної роботи.

Педагог, як і кожен спеціаліст, потребує постійного підвищення кваліфікації. «Учитель як фахівець живе доти поки, вчиться», - зазначав К. Ушинський. Сприяти педагогові в цьому – провідна функція методичної роботи.

Сьогодення вимагає розв'язання в системі методичної роботи таких завдань, як розвиток в учителів умінь і

навичок дослідницької діяльності задля неперервного підвищення кваліфікації та вдосконалення педагогічної майстерності.

На сторінках покажчика пропонується підбірка газетно-журнальних статей та літератури, які розкривають сутність методичної роботи, а також практичний аспект, спрямований на виявлення інтересів вчителів, їхніх професійних навичок, педагогічних надбань.

Бібліографічний покажчик адресовано методистам всіх рівнів, керівникам шкільних методичних об'єднань, заступникам директора з навчально-виховної роботи, директорам шкіл, учителям та їхнім наставникам.

Книги :

1. Інноваційні форми засідань педради / упоряд. М. К. Голубенко. - К. : Шк. світ, 2013. – 120с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
2. Каталог книг «Методична робота» // Завучу усе для роботи . – 2011 . - №3-4 . – С.59
3. Колективні форми методичної роботи / упоряд. Ж. М. Сташко. – К. : Шк. світ, 2013. – 128с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
4. Методична робота з педкадрами / Упоряд. Н. Мурашко. – К. : Шк. світ, 2012. – 128с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
5. Методичний супровід молодого вчителя. Психолого-педагогічний супровід / упоряд. Ж. Сташко. – К. : Шк. світ, 2013. – 128с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
6. Планування методичної роботи / упорядник М.Голубенко. – К. : Шк. світ, 2008. – 128 с. - (Бібліотека «Шкільного світу»)
7. Проектна діяльність школи / автор-упорядник Л.В.Галіцина. – К. : Шк. світ, 2012. – 128 с. - (Бібліотека «Шкільного світу»)

Статті із періодичних видань:

8. Активні форми роботи з педагогами: Семінар-тренінг для вчителів // Завуч. - 2012. - № 24. – С. 9
9. Базова модель опису досвіду // Завуч. – 2011. - № 31. – С. 7
10. Баранецька, Н. Творчий підхід до науково-методичної роботи з педагогічними кадрами / Н. Баранецька // Завучу усе для роботи. – 2011. - № 9-10. – С. 32-8

11. Бартош, В. Організація роботи з молодими вчителями / В. Бартош // Школа. – 2010. - № 8. – С. 39
12. Бауер, Т. Інноваційні форми методичної роботи / Т. Бауер // Школа. - 2011. – № 11. – С. 5
13. Бельська, В. Психологічний супровід нетрадиційних форм методичної роботи / В. Бельська, З. Колодій // Завуч. - 2012. - № 24. – С. 9. – (Наша вкладка)
14. Буга, Л. Методичний ринг / Л. Буга // Завуч. – 2011. - № 25. – С. 5 Методичний ринг, як форма методичної роботи.
15. Василенко, Н. Організація методичної роботи навчального закладу / Н. Василенко // Методист. – 2013. - № 11. – С. 20
16. Видиш, І. Виховати потребу в неперервній освіті. Методична служба в реаліях сучасної початкової школи / І. Видиш // Управління освітою. – 2010. - № 1
17. Власик, Н. Система роботи над науково-методичною проблемною темою / Н. Власик // Завучу усе для роботи. – 2013. - № 13-14. – С. 35-37
18. Гаврон, В. Перспективний педагогічний досвід / В. Гаврон // Завуч. - 2012. - № 3. – С. 5
19. Галата, Л. Методична робота з молодими вчителями. / Л. Галата // Школа. – 2011. - № 8. – С. 38
20. Гармаш, С. Оптимізація методичної роботи / С. Гармаш // Директор школи. Україна. – 2011. - № 3. – С. 55
21. Гармаш, С. Оптимізація методичної роботи / С. Гармаш // Директор школи. Україна. – 2011. - № 4. – С. 51
22. Гержан, С. Модель методичної роботи / С. Гержан // Завуч. - 2012. - № 23. – С. 14
23. Глухова, А. Диференційований та індивідуальний підхід до підвищення кваліфікації педагогічних кадрів / А. Глухова // Завучу усе для роботи. – 2011. - № 9-10. – С. 32-8
24. Голобородова, М. Підвищення професійної компетентності педагогів засобами методичної роботи / М.

- Голобородова // Завучу усе для роботи. – 2012. - № 17-18. – С. 20-1
25. Голобородова, М. План роботи районного методичного кабінету / М. Голобородова // Завучу усе для роботи. – 2013. - № 17-18. – С. 15-19
26. Голобородова, М. Програма розвитку районного методичного кабінету на 2013-2018 рр. / М. Голобородова // Завучу усе для роботи. – 2013. - № 19-20. – С. 22-1
27. Головань, Т. Модель методичної роботи / Т. Головань // Завучу усе для роботи. – 2010. - № 22
28. Гонтаренко, Л. Хто переживає кризу, а хто розвивається. Управління методичною роботою / Л. Гонтаренко // Управління освітою. – 2012. - № 1. – С.25
29. Горевич, Л. Методична робота в освітньому закладі: від форм організації до успішного педагога / Л. Горевич // Завуч. - 2012. - № 20. – С. 12
30. Гуденко, Л. Діяльність методиста з виховної роботи / Л.Гуденко // Школа. – 2011. - №3. – С. 85
31. Гурєва, Н. Організація методичного сервісу на міському рівні / Н. Гурєва, О. Газімагомедова, В. Калита // Управління освітою. – 2012. - № 20. – С.18
32. Дерев'янкіна, Н. Науково-методична проблема як стратегічний орієнтир діяльності педагогічного колективу / Н. Дерев'янкіна // Завучу усе для роботи. – 2012. - №5-6. – С. 28-1
33. Драганова, І. Самоосвітня діяльність вчителя в між курсовий період / І. Драганова // Завучу усе для роботи – 2013. - № 19-20. – С. 15-19
34. Єленіна, Є. Творчий підхід до організації внутрішньо шкільної методичної роботи / Є. Єленіна // Завучу усе для роботи. – 2011. - № 1-22. – С. 2
35. Зінченко, С. П Проектні технології в методичній роботі / С. Зінченко, О. Половенко // Завучу усе для роботи. – 2010. - № 21. – С. 4-11

- а. Зразки анкет, тестів та рекомендацій стануть в пригоді заступникам директорів, завучам, практичним психологам для організації методичної роботи з педагогами.
36. Іваненко, К. Організація методичної роботи в школі / К. Іваненко // Завуч. – 2011. - № 14. – С. 9
37. Івко, Н. Інноваційні форми методичної роботи з учителем / Н.Івко // Школа. – 2012. - № 11. – С. 3
38. Калинкіна, С. Методична розробка виховного заходу / С. Калинкіна // Завуч. – 2013. - № 21. – С. 4
39. Каліта, В. Провайдер освітніх послуг. Методична служба, як потужний центр, щодо підготовки конкурентоспроможного учасника професійних конкурсів. /В. Каліта // Управління освітою. - 2011. - № 1. – С. 6
40. Капштик, Л. Методична робота в аспекті Болонського процесу / Л. Капштик, Т. Безпала // Директор школи. Україна. – 2011. - № 5. – С. 53
41. Кауліна, Н. Методичне забезпечення дошкільної освіти / Н. Кауліна // Управління освітою. – 2011. - № 16. – С. 14
42. Ключац, Л. Система науково-методичної роботи / Л. Ключац // Завучу усе для роботи. – 2011. - № 7-8. – С. 8
43. Коваленко, Л. Школа методичного активу / Л. Коваленко // Завучу усе для роботи. – 2012. - № 19-20. – С. 30-8
44. Ковальова, О. Робота наставника з молодими вчителями: досвід / О. Ковальова // Школа. – 2011. - № 12. – С. 37
45. Ковальова, Т. Шлях до професійного становлення / Т.Ковальова // Школа. – 2011. - № 3. – С. 27
46. Ковальська, Н. Методичний кабінет – центр інновацій, творчості, пошуку, досвіду / Н. Ковальська, Т. Пастух, Л. Денисюк // Школа. - № 6. – С. 76

47. Козлова, Л. Методична робота з молодими спеціалістами / Л. Козлова // Заступник директора школи. – 2013. - № 9. – С. 21
48. Косенкова, І. Створення умов для самоосвітньої діяльності вчителів у між курсовий період / І. Косенкова // Школа. – 2012. - № 11. – С. 13
49. Косминська, С. Методична робота як проєкт / С. Косминська, О. Поліщук // Завучу усе для роботи. – 2012. - № 11-12. – С. 13-22
50. Костенко, І. Практика реалізації науково-методичної проблеми школи / І. Костенко, Н. Гастратова // Завучу усе для роботи. – 2012. - № 5-6. – С. 28-4
51. Криворучко, Т. Шкільне методичне об'єднання: нетрадиційні підходи / Т. Криворучко // Завучу усе для роботи. – 2012. - № 13-14. – С. 49
52. Кришкевич, В. Неперервна освіта вчителів в умовах інноваційних змін / В. Кришкевич // Школа. – 2012. - № 7. - С. 9
53. Крутова, Н. Інформаційно-комунікаційні технології в навчально-методичній роботі з педагогічними кадрами / Н. Крутова // Завучу усе для роботи. – 2012. - № 9-10. – С. 11-13
54. Кучерова, Г. Проєктна технологія як інноваційний ресурс удосконалення науково-методичної роботи / Г. Кучерова // Завуч. - 2012. - № 13
55. Лазебник, Н. Модель науково-методичної роботи / Н. Лазебник // Завучу усе для роботи. – 2010. - № 13-14. – С. 27-34
56. Левицька, Н. Інноваційні форми науково-методичної роботи з педагогічними кадрами / Н. Левицька // Завучу усе для роботи. – 2013. - № 5-6. – С. 2-19
57. Література з теми «Сучасні підходи до науково-методичної роботи з керівними кадрами» // Завучу усе для роботи. – 2013. - № 15-16. – С. 30-18

58. Лобова, С. Інформатизація регіональної системи методичної роботи з педагогічними кадрами / С. Лобова // Школа. – 2011. - № 10. – С. 27
59. Лойтаренко, О. Портфоліо шкільного методичного кабінету / О. Лойтаренко // Завучу усе для роботи. – 2013. - № 19-20. – С. 27-43
60. Любіченко, Л. Психолого-педагогічний семінар / Л. Любіченко // Завуч. -2012. - № 9. – С. 5 Психолого-педагогічний семінар – форма методичної роботи.
61. Мазур, Л. Постать учителя: зміна статусу та завдання післядипломної освіти / Л. Мазур // Директор школи. – 2010. - № 12. – С. 19
62. Максименко, С. Кредитно-модульна система як засіб професійного зростання педагогів / С. Максименко, О. Тупікіна // Школа. – 2012. - № 7. – С. 5
63. Матюша, Л. Організація науково-методичної роботи гімназії / Л. Матюша // Школа. – 2010. - № 3. – С. 5
64. Мельник, Н. Створення ефективної системи науково-методичної роботи з керівниками навчальних закладів в умовах глобалізаційних змін в освіті / Н. Мельник // Завучу усе для роботи. – 2013. - № 15-1 . – С. 30-1
65. Мельникова, Н. Місія методичного кабінету / Н. Мельникова // Управління освітою. – 2010. - № 19
66. Мельничук, Л. Структурно-логічна модель науково-методичної роботи з педагогічними та керівними кадрами ЗНЗ / Л. Мельничук // Завучу усе для роботи. – 2013. - № 5-6. – С. 28-7
67. Мельничук, Л. Інноваційні підходи до здійснення науково-методичної роботи з керівними кадрами / Л. Мельничук // Завучу усе для роботи. – 2013 . - № 15-16. – С. 30-7
68. Мельничук, Л. План роботи районного методичного кабінету / Л. Мельничук // Завучу усе для роботи. – 2012. - № 19-20. – С. 10-1

69. Мельнікова, Н. Підвищення професійної компетентності педагогічних кадрів в умовах методичного кабінету / Н. Мельнікова // Завучу усе для роботи. – 2013. - № 11-12. – С. 18-1
70. Методичний день учителя // Завуч. – 2013. - № 19. – С. 4
71. Методичні розробки: Методична рада школи. Методичний день учителя // Завуч. – 2011. - № 30. – С. 4
72. Мигаленко, Т Моніторинг методичної роботи: Практичні поради / Т. Мигаленко // Школа. – 2012. - № 9. – С. 3
73. Миколайко, О Професійна компетентність педагога / О. Миколайко, Л. Чернишова, О. Богерук, Н. Мельник, Г. Мовчан // Школа. – 2013. - № 1. – С. 3
74. Мохнач, І. Методичне забезпечення виховної роботи / І. Мохнач, О. Пищик // Відкритий урок. – 2010. - № 12. – С. 32
75. Набока, Л. Професіографічні характеристики особистості методиста. Збагачення дослідницької культури методичних кадрів у системі неперервної освіти / Л. Набока // Управління освітою. - 2010. - № 3. – С. 10
76. Никитюк, Л. Вивчення узагальнення й упровадження педагогічного досвіду / Л. Никитюк // Завучу усе для роботи. – 2013. - № 17-18. – С. 29-33
77. Никифорова, Л. Модель організації науково-методичної роботи в системі шкільної освіти для розвитку інноваційного потенціалу вчителя / Л. Никифорова // Завучу усе для роботи. – 2010. - № 11-12. – С. 2-18
78. Ніколюк, Л. Від курсів до курсів: про ефективну роботу педагога в між курсовий період / Л. Ніколюк // Завуч. - 2012. - № 9. – С. 7
79. Ніколюк, Л. Методична робота у схемах / Л. Ніколюк // Завуч. – 2013. - № 10. – С. 11

80. Оберемко, І. Самоосвітня діяльність педагогів: Програма / І. Оберемко // Завуч. – 2013. - № 7. – С. 20
81. Олійник, Т. В об'єктиві – опорна школа / Т. Олійник // Завуч. - 2012. - № 22. – С. 7 Організація науково-методичної роботи в опорній школі.
82. Організація і проведення методичної роботи з педагогічними кадрами за технологією колективного творчого виховання.
83. Павлюк, І. Методична культура вчителя / І. Павлюк // Відкритий урок. – 2011. - № 10. – С. 49
84. Павлюк, М. Організаційно-методичні документи районного методичного кабінету / Павлюк М. // Завучу усе для роботи. – 2012. - № 11-12. – С. 22-1
85. Пастух, Т. Вивчення й узагальнення перспективного педагогічного досвіду /Т. Пастух // Завучу усе для роботи. – 2013. - № 11-12. – С. 2-18
86. Пастух, Т. Перспективний план роботи над науково-методичною проблемою / Т. Пастух // Завучу усе для роботи. – 2013. - № 13-14. – С. 31-34
87. Пахолівецька, М. Модель методичної підтримки молодого педагога / М. Пахолівецька, О. Махно // Завучу усе для роботи. – 2010. - № 11-12. – С. 19-22
88. Пахолівецька, М. Науково-методичне забезпечення підвищення кваліфікації педагогів у між курсовий період / М. Пахолівецька // Завучу усе для роботи. – 2012. - № 17-18. – С. 20-15
89. Пелешок, Г. Метод проектів у методичній роботі / Г. Пелешок // Завуч. - 2012. - № 13. – С. 5
90. Перехейда, О. Робота над єдиною науково-методичною темою головний орієнтир планування науково-методичної роботи в навчальному закладі / О. Перехейда // Завучу усе для роботи. – 2012. - № 7-8. – С. 2-11
91. Петрова, С. Матрична структура методичної роботи. Оновлення змісту та організації методичної роботи з

- педагогічними кадрами / С. Петрова // Управління освіти. – 2010. - № 22
92. Петрушина, Ю. Шкільний методичний кабінет – центр удосконалення фахової майстерності педагогів / Ю. Петрушина // Завучу усе для роботи. – 2012. - № 5-6. – С. 14-17
93. Пістрюга, Л. Нестандартні форми методичної роботи / Л. Пістрюга // Завучу усе для роботи. – 2010. - № 15-16. – С. 30-32
94. Планування методичної роботи на навчальний рік // Завуч. – 2011. - № 31. – С. 5
95. Плясуля, Т. Система методичної роботи, що працює в режимі саморозвитку / Т. Плясуля // Школа. – 2010. - № 2. – С. 7
96. Полешко, Р. Система роботи з вивчення та творчого впровадження передового педагогічного досвіду / Р. Полешко, В. Щорс // Завучу усе для роботи. – 2011. - № 1-2. – С. 27
97. Половенко, О Інформатизація діяльності методичних кабінетів, центрів / О. Половенко, М. Чала, О. Литвиненко, Г. Скрипка, С. Буртовий // Завучу усе для роботи. – 2011. - № 23-24. – С. 28-1
98. Половенко, О. Оптимальна модель методичної роботи в сільській малокомплектній школі : Методичні рекомендації / О. Половенко // Школа. – 2013. - № 7. – С. 15
99. Половенко, О. Планування діяльності методичних служб / О. Половенко // Завучу усе для роботи. – 2012. - № 7-8. – С. 26-1
100. Половенко, О. Роль методичних служб у підготовці вчителя до роботи з обдарованими дітьми / О. Половенко // Завучу усе для роботи. – 2011. - № 11-12. – С. 32-12

101. Пономаренко, Л. Сучасна методична служба району. Зміст діяльності. / Л. Пономаренко // Управління освітою. - 2010. - № 5. – С. 20
102. Попружна, Г. Виявлення і вивчення педагогічного досвіду / Г. Попружна // Завуч. – 2011. - № 14. – С. 21
103. Постельняк, А. Аналітична діяльність методиста / А. Постельняк, О. Половенко // Школа. – 2010. - № 6. – С. 11
104. Постельняк, А. Майстер-клас у системі методичної роботи з педагогічними кадрами / А. Постельняк // Завучу усе для роботи. – 2012. - № 15-1. – С. 20-1
105. Постельняк, А. Система навчання методистів і методичного активу / А. Постельняк, О. Половенко // Завучу усе для роботи. – 2012. - № 13-14. – С. 28-1
106. Починок, С. Упровадження нової моделі МС: Мережева школа як ефективний засіб підтримки керівних кадрів у справі організації профільного навчання / С.Починок // Управління освітою. – 2011. - № 14. – С. 7
107. Романюк, С. Готуємо вчителя до інноваційної діяльності / С. Романюк // Школа. – 2012. - № 7. – С. 9
108. Руда, Т. Методична панорама «Створення нового інформаційного простору школи» / Т. Руда // Завучу усе для роботи. – 2011. - № 13-14. – С. 9
109. Руссол, В. Професійний розвиток педагога в системі післядипломної освіти: особливості навчання вчителів / В. Руссол // Школа. – 2010. - № 12. – С. 5
110. Савельєва, Л. Семінар-практикум для педагогів / Л. Савельєва // Завуч. – 2013. - № 18. – С. 20
111. Сахарная, В. Організаційно-методична робота з молодими вчителями / В. Сахарная // Завучу усе для роботи. – 2011. - № 9-10. – С. 6
112. Сахно, О. Системний підхід до організації науково-методичної роботи в районі / О. Сахно // Завучу усе для роботи. – 2011. - № 7-8. – С. 32-8

113. Семенюк, І. Методична діяльність НВК / І. Семенюк, М. Дубчак // *Управління освітою*. – 2010. - № 23
114. Система внутрішньо шкільної методичної роботи // *Завуч*. – 2011. - № 10. – С. 11
115. Система внутрішньо шкільної методичної роботи // *Завуч*. – 2013. - № 17. – С. 19
116. Ситник, Ю. План роботи методкабінету / Ю. Ситник // *Завучу усе для роботи*. – 2012. - № 23-24. – С. 1-76
117. Сікора, О. Система управління науково-методичною роботою в освітніх округах / О. Сікора // *Завучу усе для роботи*. – 2011. - № 17-18. – С. 22-1
118. Сіренко, А. Персоніфіковані моделі методичної роботи з педагогічними працівниками / А. Сіренко // *Школа*. – 2011. - № 8. – С. 11
119. Стельмах, А. Творчий підхід до організації науково-методичної роботи з управлінськими та педагогічними кадрами в умовах функціонування освітніх округів / А. Стельмах // *Завучу усе для роботи*. – 2011. - № 15-16. – С. 28-1
120. Стилик, В. Самореалізація вчителя: Особистісно зорієнтований методичний супровід / В. Стилик // *Школа*. – 2011. - № 6. – С. 9
121. Страцинська В. Методичний кабінет – творча лабораторія / В. Страцинська // *Завуч*. – 2011. - № 3. – С. 8
122. Суторміна, Л. Шкільний методичний кабінет – осередок сприятливого інноваційного середовища в закладі освіти / Л. Суторміна // *Завучу усе для роботи*. – 2012. - № 5-6. – С. 11-13
123. Тимофеева, І. Формуємо ефективну систему методичної роботи в школі: Досвід колег із Росії / І. Тимофеева // *Завуч*. – 2013. - № 2. – С. 14
124. Трещов, О. Методичні служби та підвищення якості ЗСО / О.Трещов, О. Поленов, К. Алмазнікова // *Управління освітою*. – 2010. - № 22. – С. 19

125. Тригубець, Г. Інноваційні педагогічні технології як засіб формування методичної компетентності педагогічних працівників / Г. Тригубець // Завучу усе для роботи. – 2012. - № 19-20. – С. 30-14
126. Трубіцина, В. Координація діяльності шкільних методичних об'єднань / В. Трубіцина // Завучу усе для роботи. – 2012. - № 19-20. – С. 30-10
127. Тюрікова, О. Методична робота як цілісна система / О. Тюрікова// Управління освітою. – 2012. - № 12. – С. 9
128. Удовиченко, І. Імеджева складова методичної служби / І. Удовиченко // Завучу усе для роботи. – 2013. - № 5-6. – С. 28-30
129. Ціхоцька, Є Шкільний інформаційно-освітній центр / Є. Ціхоцька // Школа. – 2012. - № 3. – С. 3
130. Черватюк, В. Самоосвітня діяльність учителя в міжкурсовий період / В.Черватюк // Школа. – 2011. - № 12. – С. 5
131. Чернікова, Л. Інноваційний розвиток методичних служб / Л. Чернікова // Директор школи. Україна. – 2010. - № 10. – С. 3
132. Шабелян, І. Тиждень доброго янгола : Методичний тиждень / І Шабелян, Н. Штилюк // Завуч. – 2013. - № 5. – С. 9
133. Шепеленко, Н. Рівнева модель методичної роботи / Н. Шепеленко // Директор школи. Україна. – 2010. - № 2. – С. 35
134. Шкільна методична підготовка педагогів // Завуч. – 2013. - № 2. – С. 9
135. Школа перспективного педагогічного досвіду // Завуч. - 2012. - № 10. – С. 5
136. Школова, Г. Оновлення діяльності районного методичного кабінету / Г. Школова // Завучу усе для роботи. – 2011. - № 5-6. – С. 32-1

137. Школова, Г. Оновлення діяльності районного методичного кабінету / Г. Школова // Завучу усе для роботи. – 2011. - № 3-4. – С. 32-1
138. Шмирига, І. Система методичної роботи з учителями / І. Шмирига // Завучу усе для роботи. – 2013. – № 13-14. – С. 43-48
139. Шмирук , Н. Креативність учителя як актуальна проблема педагогічної діяльності в післядипломній педагогічній освіті / Н. Шмирук // Завучу усе для роботи. – 2012. - № 19-20. – С. 30-16
140. Шульга, Т. Методичний калейдоскоп / Т. Шульга // Завучу усе для роботи. – 2010. - № 11-12. – .С. 47-49